

Koncepce rozvoje Institutu umění Divadelního ústavu na léta 2017-2022

Obsah

Úvod.....	3
1. Důležité mezníky	3
2. Poslání a funkce IDU.....	4
3. Naplnění Koncepce rozvoje IDU 2010-2015.....	4
4. Koncepce rozvoje 2017-2022.....	7
4.1. Základní pilíře odborné činnosti.....	7
4.1.1. Výzkumná, publikační a výstavní činnost.....	8
4.1.2. Informační činnost.....	8
4.1.3. Mezinárodní spolupráce a podpora exportu.....	10
4.1.4. Vzdělávání a šíření povědomí.....	12
4.1.5. Budování, ochrana a prezentace dokumentačních a sbírkových fondů.....	13
4.2. Řízení instituce.....	14
4.2.1. Péče a zhodnocování svěřeného státního majetku.....	14
4.2.2. Diverzifikace příjmů.....	15
4.2.3. Vzdělávání a růst zaměstnanců instituce.....	16

Úvod

Předkládaná Koncepce rozvoje Institutu umění – Divadelního ústavu na léta 2017-2022 zohledňuje proměny ve směřování celé oblasti kultury i společnosti ve 21. století, včetně propojování jednotlivých oblastí umění.

Zároveň navazuje na předchozí koncepci rozvoje instituce v letech 2010–2015. A v neposlední řadě je připravena v návaznosti na aktuální strategické dokumenty Ministerstva kultury ČR (dále jen MK), především pak Státní kulturní politiky na léta 2015 - 2020 (s výhledem do roku 2025) a Plánu implementace Státní kulturní politiky na léta 2015-2020 a dále Koncepce podpory umění na léta 2015-2020.

Koncepce reaguje i na vývoj v obdobných institucích a informačních centrech v zahraničí, které podobně jako Institut umění – Divadelní ústav (dále jen IDU) řeší obdobné strategické otázky a redefinice jejich poslání v souvislosti s rostoucí či proměňující se agendou.

V této souvislosti již v roce 2016 IDU uskutečnil podrobnou analýzu institucionálního webu a v té souvislosti i analýzu poskytovaných služeb. Byl zrealizován rovněž dotazník pro návštěvníky webu a rozhovory se zaměstnanci. Tento krok byl učiněn jako základ pro proměnu webové prezentace a brandingu instituce.

1. Důležité mezníky

IDU je státní příspěvkovou organizací zřízenou MK. Pod původním názvem Divadelní ústav byl založen v roce 1959. Od poloviny 70. let 20. století sídlí v barokním Manhartsském paláci v Celetné ulici v Praze 1.

K 1. 1. 2005 byla z rozhodnutí MK v instituci zřízena Česká kancelář programu EU Kultura jako informační a konzultační pracoviště tohoto programu v České republice. V souvislosti s přijetím nového programového období a ustavením programu EU Kreativní Evropa se tato kancelář od roku 2014 stala *Kanceláří Kreativní Evropa ČR - Kultura*, která se řídí ustaveními Smlouvy o spolupráci mezi Národním filmovým archivem a IDU č. 303 z roku 2013.

S ohledem na rozšiřující se záběr činnosti instituce na další oblasti umění od konce devadesátých let minulého století došlo v roce 2007 ke změně názvu na *Institut umění - Divadelní ústav* (v anglickém jazyce Arts and Theatre Institute) Tento název se od svého počátku jeví jako velmi komplikovaný a pro širší veřejnost hůře srozumitelný, nicméně vzhledem k dané situaci, byl zvolen jako jediný možný.

V roce 2010 byl IDU jmenován výzkumnou organizací v oblasti základního, aplikovaného a experimentálního výzkumu.

Poslední změna statutu organizace je z roku 2011 – *Rozhodnutí ministra kultury ČR č. 27/2011 ze dne 12. 12. 2011, kterým se vydává Zřizovací listina Institutu umění – Divadelního ústavu.*

2. Poslání a funkce IDU

Dle stávající zřizovací listiny jsou hlavní poslání a funkce IDU následující.

Hlavním posláním IDU je poskytovat české a zahraniční veřejnosti komplexní informační služby z oblasti divadla a dílčí informační služby z dalších oblastí umění (hudba, literatura, tanec, vizuální umění a film).

4

Divadelní ústav je otevřené informační, vědecké, poradenské, vzdělávací, produkční a nakladatelské centrum pro oblast divadla. Poskytuje široký servis služeb (knihovna, bibliografie, dokumentace, videotéka, internetové portály a databáze), iniciuje a podílí se na mezinárodních projektech, propaguje a prezentuje české divadlo v zahraničí, vyvíjí vědeckou, dokumentační a sbírkovou činnost a v neposlední řadě vydává odbornou divadelní literaturu.

Institut umění vznikl jako samostatné oddělení Divadelního ústavu v roce 2005 s cílem přispívat k rozvoji a zvyšování společenské prestiže umění. Institut umění podporuje výměnu informací a zkušeností mezi uměleckými obory, poskytuje informační a poradenské služby, věnuje se vzdělávací, výzkumné, koncepční a produkční činnosti, prezentuje a propaguje české umění v zahraničí.

Pražské Quadriennale scénografie a divadelního prostoru je statutární činností instituce již od 1967. IDU koncepčně a organizačně zajišťuje jeho konání jednou za čtyři roky na základě vyhlášení MK. Jedná se o největší světovou akci, která zkoumá oblast scénografie v celé její šíři – od scénického umění, přes kostýmní, světelný a zvukový design až po nové scénografické přístupy, jako site specific, aplikovaná scénografie, pouliční performance, kostým jako performance a další.

3. Naplnění Koncepce rozvoje IDU 2010-2015

Koncepce rozvoje IDU na léta 2010–2015 se soustředila na několik oblastí a cíleně směřovala k vytvoření instituce, která pracuje na principu poskytování veřejných služeb, která je akceschopná při získávání dalších mimorozpočtových finančních zdrojů a která zastřešuje jednotlivé oblasti umění. Tyto hlavní cíle Koncepce se podařilo naplnit.

Konkrétní splněné cíle vytyčené v Koncepci rozvoje IDU na léta 2010-2015:

- ✓ Posílení propagace českého divadla v zahraničí (koncepční propagace v rámci veletrhů performing arts, realizace dvou Czech Theatre Showcase, aktivní členství v mezinárodních organizacích a sítích: IETM, ITI, ENICPA, OnTheMove ...),
- ✓ Realizace úspěšných mezinárodních projektů s prestižními zahraničními partnery (SPACE, ERHT, Create to Connect),

- ✓ Z pověření MK se podařilo v roce 2013 založit výběrové řízení na podporu zahraničních kontaktů v oblasti profesionálního umění (divadlo, hudba, tanec, výtvarné umění a literatura),
- ✓ V roce 2013 IDU uspořádal první ročník evropské divadelní noci v ČR a od té doby je koordinátorem Noci divadel v ČR každoročně,
- ✓ Realizace dvou ročníků Pražského Quadriennale 2011 a 2015 a s tím souvisejícími mezinárodními projekty (Intersekce a SharedSpace – pro oba se podařilo získat podporu z programu EU Kultura), ocenění prestižní evropskou cenou EFFE,
- ✓ Založení a rozvoj Oddělení sbírek a archivu, systematické mapování a propagace české scénografie: digitalizace, obnova akvizic fondu scénografické dokumentace, rozvoj scénografické sbírky, založení fotografické sbírky, realizace ediční řady Osobnosti české scénografie (do konce r. 2016 vyšlo 6 svazků), zahájení projektu Česká divadelní fotografie,
- ✓ Získání statutu výzkumné instituce, stabilizace financování teatrologického výzkumu (hlavní výstupy publikační: dvousvazková encyklopedie Česká činohra 19. a počátku 20. stol., německojazyčné vydání encyklopedie Starší divadlo v českých zemích Rakouskou akademií věd, oceňovaná monografie J. Ludvové Až k hořkému konci. Pražské německé divadlo 1845-1945 a další; on-line zpřístupnění elektronické Encyklopedie českého divadla),
- ✓ Zápis odborného recenzovaného periodika Divadelní revue do mezinárodních databází ERIH PLUS a SCOPUS,
- ✓ Realizace projektu Uchování a prezentace kulturního dědictví českého i světového divadla (financováno z Norského finančního mechanismu), který umožnil založit a otestovat potřebné struktury a procesy pro digitalizaci fondů a zdigitalizovat jejich podstatnou část,
- ✓ Realizace a on-line zpřístupnění prostředí Virtuální studovny – jednotného přístupového místa k databázím a digitalizovaným fondům IDU (popisy jednotlivých databází a aktuální počty záznamů přímo na <http://vis.idu.cz/>),
- ✓ Digitalizace unikátní lístkové bibliografie se záznamy o divadle na českém území mezi lety 1851-1998,
- ✓ Realizace systematické digitalizace unikátního výstřižkového fondu, zpřístupnění všech dokumentačních databází v rámci Virtuální studovny,
- ✓ Doplnění údajů o všech inscenacích v českých divadlech zpětně do r. 1945,
- ✓ Realizace propojení dokumentačních databází s bibliografickými údaji,
- ✓ Propojování autoritních bází oddělení dokumentace, bibliografie a knihovny s bází Národních autorit zpravovanou Národní knihovnou ČR,
- ✓ Realizace projektu Digitální kopie nepublikovaných textů divadelních her ve fondu knihovny (digitalizováno 2 500 nejohroženějších textů),
- ✓ Příprava a realizace projektu financovaného z programu NAKI – Mapování kulturních a kreativních průmyslů 2011-2015,
- ✓ Spolupráce na přípravě a realizace projektu financovaného z programu NAKI II - Cesta k divadlu. Vývoj metodiky a specifických nástrojů pro uchování, exploataci a zpřístupnění historických divadelních cedulí se zvláštním zřetelem ke sbírkovým fondům Národního muzea v Praze a Moravského zemského muzea v Brně,
- ✓ Vytvoření anglické verze portálu culturenet zaměřeného na propagaci českého umění v zahraničí,

- ✓ Realizace vzdělávacích pořadů a programů: založení značky vzdělávacích akcí s názvem Střed zájmu, pořádání řady akcí zaměřených především na propagaci a diskusi nových témat v oblasti kulturní politiky a managementu; v r. 2016 zahájení vzdělávacího programu Akademie Institutu umění zacíleného na zvyšování profesionality v oblasti managementu pracovníků kulturních organizací,
- ✓ Rozšíření publikační činnosti o edici KULTURNÍ POLITIKA A ARTS MANAGEMENT – PŘEKLADY ODBORNÉ LITERATURY. V roce 2014 bylo zahájeno ve spolupráci s nakladatelstvím Barrister and Principal o. p. s. vydávání edice zaměřené na překlady odborné literatury z oblasti kulturní politiky a uměleckého managementu,
- ✓ Optimalizace informačních sektorových portálů - vytvoření tanečního portálu zaměřeného na prezentaci českého tance v zahraničí czechdance.info,
- ✓ V oblasti hudby se kromě tradiční účasti na hudebním veletrhu MIDEM podařilo zajistit českou účast na dalších dvou významných veletrzích (WOMEX a EUROSONIC), pokračovat ve vydávání propagačních CD české hudby a realizovat projekt Rok české hudby 2014 a první přehlídky mladých interpretů v oboru klasické hudby při setkání Evropské asociace festivalů v Ostravě 2015,
- ✓ V oblasti literatury se podařilo dokončit novou verzi propagačního portálu Czechlit.cz a rozšířit škálu akcí zaměřených nejen na propagaci české literatury.

Co se splnit nepodařilo...

Původní návrh směřující ke sjednocujícímu názvu organizace Institut umění, pod kterým by dál fungoval Divadelní ústav ve svém širokém záběru, se naplnit nepodařilo, a to především z důvodu nedostatečného personálního obsazení části věnující se ostatním oblastem umění.

Ze stejných důvodů se nepodařilo naplnit ani návrh na založení sekce vizuálního umění a tato oblast je i v současné době v případě potřeby nadále zajišťována z externích zdrojů.

Nepodařilo se zrealizovat rovněž připravený projekt Národního kulturního portálu *Czechiana*, neboť projektu nebyly přiděleny finanční prostředky z Evropských strukturálních a investičních fondů v rámci Integrovaného operačního programu.

I když literární sekce v předchozích letech výrazně rozšířila své aktivity, především ve spolupráci s Českými centry založila Cenu Susanny Roth pro mladé bohemisty v zahraničí a realizuje literární rezidence (včetně samostatného rezidenčního programu podpořeného Mezinárodním visehradským fondem), nepodařilo se rozšířit její aktivity o propagaci české literatury na mezinárodních knižních veletrzích v zahraničí, a to z důvodu převedení této agendy z MK na Moravskou zemskou knihovnu v Brně.

4. Koncepce rozvoje 2017-2022

Instituce pro lepší vlastní identitu i vnější porozumění musí pokračovat i v dalších s tím souvisejících změnách jak v organizační struktuře, tak vnějším vizuálním image, jednotném prezentačním stylu a komunikaci s vnějším prostředím. Portfolio činností, které IDU vykonává a služeb, které IDU nabízí, je velmi široké a je třeba jejich prezentaci zpřehlednit posílením budování hlavních značek instituce (Divadelní ústav, Institut umění a PQ), a to v ČR i v zahraničí.

V následující části jsou popsány základní pilíře odborné činnosti a dále pak principy řízení instituce.

7

4.1. Základní pilíře odborné činnosti

4.1.1. Výzkumná, publikační a výstavní činnost

V následujícím období bude výzkumná činnost v oblasti umění realizována dle schválených výzkumných strategií Rady pro vědu, výzkum a ediční činnost Divadelního ústavu a Rady pro vědu, výzkum a ediční činnost Institutu umění. V části Divadelního ústavu se bude jednat především o dlouhodobý strategický úkol vytváření *České divadelní encyklopedie*. V části Institutu umění pak o jednotlivé výzkumné projekty v oblasti kulturní politiky a kulturních a kreativních průmyslů.

Výzkum v oblasti teatrologie je úzce propojen s prezentací výsledků prostřednictvím publikační a výstavní činnosti a zároveň prostřednictvím *Virtuální studovny* - viz dále. Součástí *Virtuální studovny* je i technické řešení a rozvoj systému *on-line divadelní encyklopedie* a její plnění daty, na kterém se bude velmi intenzivně pracovat v příštím období.

Divadelní ústav je vydavatelem časopisu *Divadelní revue*, který je registrován v databázích SCOPUS a ERIH+ www.divadelnirevue.cz V následujícím období jsou k vydání plánovány publikace v edičních řadách i další speciálně zaměřené publikace, které budou předem odsouhlaseny v rámci jednotlivých strategických edičních plánů. Mezi výstavními projekty instituce je potřeba zmínit završení výzkumu v oblasti divadelní fotografie a její historie, který je realizován již od roku 2012, a to v roce 2018 u příležitosti výročí České republiky výstavou *Česká divadelní fotografie* v Obecním domě v Praze.

Instituce při těchto aktivitách úzce spolupracuje s řadou dalších akademických pracovišť, univerzitních pracovišť a kulturních institucí v ČR i v zahraničí, a to jak na principu bilaterální tak multilaterální spolupráce. Synergie aktivit je nejefektivnějším řešením.

Výzkum v oblasti kulturní politiky a kulturních a kreativních průmyslů je závislý do značné míry na počtu vlastních zaměstnanců. Rozvoj této oblasti a jeho stabilizace tak do budoucna bude podmíněn navýšením pracovních úvazků v části Institut umění.

4.1.2. Informační činnost

Do těchto činností patří správa institucionálního webu, oborové informační weby a elektronické newslettery a projekt *Virtuální studovny* <http://vis.idu.cz/>.

Virtuální studovna je jednotným přístupovým rozhraním ke všem dostupným informačním databázím a digitalizovaným materiálům Divadelního ústavu a jako taková v sobě prolíná pilíře výzkumu, zpřístupňování informací a vzdělávání. Jejím cílem je

zvýšení badatelského komfortu, zvýšení informační hodnoty jednotlivých materiálů a informací díky společnému a provázanému publikování, zpřístupnění materiálů, které by jinak nemohly být zpřístupněny vůbec a ochrana originálních materiálů, které běžným používáním trpí.

V roce 2016 jsme provedli rozsáhlou analýzu návštěvnosti a fungování stávajících webů. Na základě výstupů této rešerše a našich nových zkušeností ze zahraničních setkání a prezentací připravujeme pro rok 2017 a dále novou jednotnou a efektivnější webovou prezentaci, která bude technicky, graficky i obsahově odrážet moderní trendy v práci s informačními technologiemi. Postupně po roce 2017 tak dojde rovněž k přeměně níže uvedených oborových portálů.

Divadlo.cz	Theatre.cz	Czechdanceinfo.org	Czechmusic.org
<ul style="list-style-type: none"> ● oborový informační web zaměřený na odbornou divadelní veřejnost a divadelní profesionály. ● základním cílem je poskytovat a zprostředkovávat informace o české divadelní scéně a napomáhat v předání zahraničních kontaktů české divadelní veřejnosti. ● 2016 přepracován do nové grafické podoby. 	<ul style="list-style-type: none"> ● oborový informační web zaměřený na zahraniční zájemce o české divadlo. ● důležitý nástroj propagace českého divadla do zahraničí. ● jádrem portálu je katalog Czech performance collection - projekty určenými na export do zahraničí (pravidelná aktualizace) 	<ul style="list-style-type: none"> ● česko-anglický oborový web pro zahraniční taneční a odbornou komunitu, ● zdroj aktuálních informací i databáze českých tanečních subjektů. ● v roce 2016 vznikl elektronický katalog Danceinaction.cz, který prezentuje nejlepší české taneční inscenace a projekty určené pro export (pravidelná aktualizace). 	<ul style="list-style-type: none"> ● česko-anglický oborový web pro oblast hudby, který je v databázích pravidelně aktualizován a bude rovněž součástí celkové přeměny.

V roce 2017 proběhne v návaznosti na analýzu webů realizovanou v loňském roce též analýza identity IDU. Na základě jejich výstupů proběhne v roce 2017 a následně rekonstrukce institucionálního webu s vyprofilování oddělených webů Divadelního ústavu a Institutu umění. Tyto weby by měly být hlavním informačním kanálem o činnosti instituce a jako takové by měly jednoznačně a přehledně prezentovat naši činnost a výstupy. V návaznosti na jejich spuštění pak budeme pokračovat funkčním i grafickým sjednocováním všech oborových a informačních webů.

Kromě oborových webů IDU vytvořila a spravuje informační weby pro další oblasti kultury. Také ty budou v nadcházejícím období dále aktualizovány v návaznosti na institucionální web a celkovou komunikační strategii instituce.

Culturenet.cz	Kreativnesko.cz	Mezikulturnidialog.cz	Programculture.cz
<ul style="list-style-type: none"> ● česko - anglický web, který prošel v posledních letech významnou proměnou (nová grafika, optimalizace struktury, databáze kulturní politiky). ● v r. 2017 bude speciální pozornost věnována anglické verzi stránek ● web bude v souladu s konceptem KKO usilovat o rozšíření svého záběru o tržní segment kultury a propojení s portálem kreativnesko.cz. 	<ul style="list-style-type: none"> ● web vznikl v rámci výzkumného projektu Mapování KKP (2011-2015) ● cílem je informovat především odbornou veřejnost a veřejnou správu o konceptu KKO a významu a dopadech jednotlivých odvětví v praxi. ● v následujících letech bude průběžně aktualizován a dále rozšiřován. 	<ul style="list-style-type: none"> ● web nahlíží na mezikulturní dialog v celé jeho šíři ● jeho posláním je přispět k podpoře integrace cizinců, národnostních, kulturních a jiných menšin do české společnosti a zároveň přispět k zlepšení schopnosti všech vyrovnat se s multikulturním prostředím ● na období 2017/2018 je plánovaná jeho restrukturalizace včetně nového vizuálního stylu. 	<ul style="list-style-type: none"> ● web slouží k informování české veřejnosti o Programu Kreativní Evropa - podprogram Kultura ● plní informační a vzdělávací úlohu

S informačními weby jsou spojeny elektronické kulturní a kulturněpolitické newsletters v čele s culturenet.cz. V následujícím období bude provedena jejich analýza a následná revize – počtu, formy atd.

4.1.3. Mezinárodní spolupráce a podpora exportu

Úspěšná mezinárodní spolupráce a podpora exportu bude závislá na fungující jednotné online webové prezentaci českého umění. Na základě analýzy propagačních materiálů instituce (průvodce jednotlivých oborů a webové stránky) a jejich využití, bylo v roce 2016 rozhodnuto o práci na nové koncepci prezentace vybraných oborů do zahraničí. Tyto práce zahrnují nastavení nové a jednotné struktury, vizuálu a redakčního systému pro obory tanec, divadlo, hudba, které umožní moderní způsob prezentace i flexibilní způsob excerptce dílčích segmentů pro rozličné účely (např. při příležitosti veletrhů a festivalů). Do budoucna se přitom počítá s možností rozšiřování o další obory například výtvarná umění.

Stěžejním projektem mezinárodní spolupráce v nadcházejícím období budou přípravné práce a realizace 14. ročníku Pražského Quadriennale scénografie a divadelního prostoru, který se uskuteční od 6. do 16. června 2019 a příprava 15. ročníku v období 2020-2022. Realizace tohoto projektu je spojena s kontinuálními meziročníkovými odbornými akcemi v ČR i v zahraničí. Snahou týmu PQ je připravit rovněž grantové žádosti o podporu z mezinárodních programů (Program Kreativní Evropa, Horizont 2020 a další).

Dlouhodobým úkolem je prezentace českého umění na veletrzích v zahraničí (Tanzmesse, MIDEM, WOMEX, Eurosonic, PAMS či Cinars). V nadcházejícím období bude tento úkol dále rozvíjen, a to ve spolupráci s dalšími oborovými organizacemi a dramatickými radami instituce a rovněž v úzké kooperaci s MK. Prezentace na veletrzích je úzce propojena s elektronickými informačními nástroji, proto bude vždy po skončení prezentace v zahraničí prováděna celková evaluace nastavení systému propagace směrem do zahraničí tak, aby bylo co nejvíce zacíleno na export českého umění při maximální efektivitě vynaložených prostředků.

Důležitým nástrojem propagace českého umění je účast zahraničních profesionálů v ČR. Instituce spolupracuje s vybranými kulturními festivaly a částečně koprodukuje či participuje na účasti zahraničních expertů na festivalech, přehlídkách a showcase v ČR. Do budoucna chceme ještě více prohloubit reciprocitu a vysílat opět ve spolupráci s dalšími institucemi české profesionály na podobné akce v zahraničí.

Součástí této mise je rovněž výběrové řízení na krátkodobou mobilitu, které umožňuje dvakrát ročně pomocí příspěvků na cestu vysílat české umělce a další kulturní pracovníky do zahraničí a které instituce vykonává na základě pověření MK. Do budoucna je v souladu s naplňováním Konceptce podpory umění na léta 2015-2020 plánováno navyšování objemu finančních prostředků určeného na tento druh mobility.

Podobně v souladu se Státní kulturní politikou i Konceptcí podpory umění je i založení *Infopointu pro mobilitu*, které je plánováno po vzoru zahraničních příkladů na roky 2017-2018. Infopoint vznikne s cílem usnadnit českým umělcům, teoretikům a dalším pracovníkům v oblasti kultury prostřednictvím informací a poradenství výjezdy do zahraničí a stejně tak příjezd zahraničních umělců a expertů do ČR.

Infopoint bude mimo jiné sloužit i účastníkům programu rezidenčních uměleckých pobytů, který je v instituci realizován již od roku 2004 a který je založen na principu

často reciproční spolupráce s řadou rezidenčních prostor a programu v ČR i v zahraničí, a to ve všech oblastech umění. Do budoucna se počítá s dalším rozvojem tohoto programu, jehož součástí jsou jak krátkodobé spolupráce nebo i více než 10 ti letá spolupráce např. s Centrem Egona Schieleho v Českém Krumlově na rezidenční pobyty pro výtvarné umělce a scénografy.

Samozřejmou součástí mezinárodní spolupráce bude i nadále zapojení do nových mezinárodních projektů podpořených z evropských programů a dalších zahraničních nadací a fondů, ale i dalších projektů. Instituce je aktivním členem v řadě mezinárodních networků – Onthemove, IFACCA, IETM, ISPA, ENICPA. Členství přináší instituci větší možnosti zapojení do mezinárodních projektů a celkové zviditelnění jak instituce, tak české kulturní politiky a českého státu. Instituce je zároveň sídlem mezinárodních nevládních organizací UNESCO v oblasti scénických umění (ITI, FIRT, SIBMAS, UNIMA, ASITEJ, OISTAT, AICT a České sekce Mezinárodní hudební rady). V roce 2017 naplno započne výzkumný projekt, který si klade za cíl při příležitosti 90. výročí založení UNIMA (2019) znovu připomenout význam loutkového divadla ve 20. století formou publikace a odborné sympozium. 90. výročí svého založení (v Praze) oslaví v roce 2018 rovněž ITI, a to prostřednictvím kombinovaných akcí formou setkání a showcase při některém z mezinárodních festivalů.

Nejvýznamnějším novým plánovaným projektem na podporu exportu je založení proexportní hudební kanceláře Czech Music Office, a to v souladu s úkoly strategických dokumentů MK. V roce 2017 by mělo dojít k jejímu založení pilotní formou s dalšími rozvojem v následujících letech. Kancelář bude podporovat „současnou konkurenceschopnou hudbu“ od jazzu přes world music, rock-pop, elektronickou hudbu, hip-hop, další podžánry a fúze. V některých specifických případech i projekty současné klasické hudby. Podmínkou úspěšného provozu je získání nových pracovních úvazků – 2018 4,5 úvazku a v roce 2019 další 1,5 úvazku na celkový počet 6 pracovních úvazků.

4.1.4. Vzdělávání a šíření povědomí

Dlouhodobými nástroji vzdělávací mise instituce je zpřístupňování fondů knihovny, divadelní bibliografie a dokumentace českého divadla. Specializovaná veřejná knihovna je jednou z největších divadelních knihoven v Evropě. K cenným fondům patří například Fond nepublikovaných divadelních her a inscenačních verzí. V posledních letech se podařilo zdigitalizovat velké množství z fondů instituce (scénografická sbírka a dokumentace, fotografický fond, fond dokumentace divadelních inscenací, částečně nejohroženější část knihovního fondu) a i nadále se plánuje úzká spolupráce v oblasti zpracování fondů s Národní knihovnou ČR přispíváním do souborného katalogu NK ČR a doplňováním databáze Národních autorit NK ČR. V rámci instituce pak bude docházet k dalšímu provazování jednotlivých fondů a jejich zpřístupňování online, pokud to právní řád umožní. Fondy, které nelze zpřístupnit online, jsou k dispozici v budově

instituce a jsou hojně využívány především studenty vysokých škol, ale i jejich vyučujícími, novináři, teatrology a historiky.

V oblasti dokumentace českého divadla v příštích letech chceme ještě intenzivněji pracovat na projektu orální historie, jejímž cílem je zaznamenat autentické vzpomínky pamětníků z oblasti divadla resp. umění obecně. Každoročně bude realizováno 18 rozhovorů, které jsou následně popsány, uloženy a provázány s dalšími informačními zdroji instituce.

Instituce se dlouhodobě věnuje vzdělávacím aktivitám pro odbornou veřejnost napříč uměleckými obory ve formě seminářů, workshopů či konferencí. Mezi naše hlavní témata budou i nadále patřit práce s publikem, budování kapacit a zlepšování dovedností v oblasti kulturního managementu a kulturní politiky.

Vzdělávací aktivity považuje za primární i Kancelář Kreativní Evropa – Kultura, která spolupracuje s IDU a využívá odborné know-how instituce.

V roce 2016 jsme pilotně odzkoušeli rovněž program vzdělávání kulturních manažerů. Program pod pracovním názvem *Akademie Institutu umění*, ve kterém po úspěšném prvním roce chceme pokračovat i v letech následujících, bychom rádi v příštím období akreditovali, a to v souladu se strategickými dokumenty MK.

Důležitou součástí vzdělávání bude i šíření povědomí o některých oblastech kulturní politiky a o KKO, kde budeme využívat osvědčených nástrojů v podobě tematických konferencí a projektů typu realizace národního kola mezinárodní soutěže pro startupy Creative Business Cup či Noc divadel v ČR a samozřejmě i našich informačních nástrojů – webů, portálů a newsletterů.

4.1.5. Budování, ochrana a prezentace dokumentačních a sbírkových fondů

Divadelní ústav pečuje o své sbírkové fondy v souladu se zákonem č. 120/2000 Sb., O ochraně sbírek muzejní povahy. Hlavním úkolem v budoucím období bude zajištění depozitáře a prostorů pro sbírkové předměty odpovídající trendům a podmínkám 21. století. Depozitář nejcennějších scénografických sbírkových předmětů je naplánován v rámci rekonstrukce druhé budovy instituce v ulici Nekázanka, viz též dále. Evidence předmětů je realizována ve speciální databázi, jejíž výstupy jsou publikovány v rámci *Virtuální Studovny* <http://vis.idu.cz/>.

Zajištění nových akvizic v budoucím období patří k dalším úkolům. V předchozím období byla akviziční činnost v rámci úsporného režimu v IDU upozaděna. Akviziční činnost bude probíhat v dosavadním režimu (dary a výkupy). Záměrem je nejen dokumentovat historii výtvarné složky divadla, ale také současnou tvorbu.

Pro prezentaci sbírkových fondů budou využívány jak tradiční nástroje v podobě výstav a publikační činnosti, tak zpřístupnění prostřednictvím *Virtuální studovny*.

4.2. Řízení instituce

Rozvoj a růst instituce je založen na třech základních principech:

- Péče a zhodnocování svěřeného státního majetku
- Diverzifikace příjmů
- Vzdělávání a odborný růst zaměstnanců a dalších spolupracovníků instituce

4.2.1. Péče a zhodnocování svěřeného státního majetku

Instituce spravuje celkem čtyři nemovitosti – hlavní sídlo v Celetné ulici a budova v Nekázance jsou kulturními památkami, další dvě budovy v obci Hostouň a Liteň slouží jako sklad a depozitář.

V rámci péče o kulturní památku v Celetné ulici je potřeba dlouhodobějších investic (střecha, nádvoří, fasáda), které souvisí s obnovou stavu nemovitosti, která byla rekonstruována v 70. letech minulého století. Další investice budou potřeba do některých z prostorů, které slouží k pronájmům, a to především do Divadla v Celetné. Příjmy z pronájmů tvoří důležitou součást rozpočtu instituce.

V následujícím období je prioritním úkolem především rekonstrukce nové budovy instituce v ulici Nekázanka. Rekonstrukce bude ukončena v polovině roku 2018, pokud bude splněn harmonogram rekonstrukčních prací v plánovaných termínech. Po dokončení budova bude sloužit pro administrativní a prezentační účely instituce, její součástí bude i depozitář scénografické sbírky.

V nejbližších letech je nutno řešit prostorovou situaci instituce a to hlavně v oblasti skladových prostor. Knihovní fond je na limitu úložných prostor budovy v Celetné, sklad vydaných publikací je v nevyhovujících prostorách na několika místech, výstavy, 3D předměty a digitalizované fondy jsou ukládány ve dvou budovách mimo Prahu, přičemž jedna je vyhovující pouze částečně, druhá je nevyhovující.

Rekonstrukce budovy v Nekázance, která začala na konci roku 2016, situaci vyřeší částečně: bude vybudován odpovídající depozitář pro uložení plochých sbírkových předmětů (scénografické návrhy) a prostor pro distribuční sklad části vydaných publikací.

Pro dlouhodobější řešení situace IDU hledá vhodné prostory o celkové rozloze do 1000 m² (sklad knihovny, sklad výstav, sklad 3D sbírkových předmětů). K této problematice byla připravena celková koncepce, která směřuje k opuštění dvou nevyhovujících objektů v obcích Hostouň a Liteň a přemístění do jednoho centrálního skladu/depozitáře, který bude odpovídat nárokům kladeným na podobné prostory ve

21. století. Zároveň bude hledána součinnost s dalšími příspěvkovými organizacemi či jinými subjekty při sdílení vhodných prostorů.

Opuštění budov v Hostouni a v Litni je plánováno jak z důvodu jejich nevhodnosti pro depozitní účely, tak s ohledem na jejich technický stav, který by si do budoucna vyžadoval zvýšené investiční prostředky.

4.2.2. Diverzifikace příjmů

Příjmy instituce jsou tvořeny

- Příspěvek na provoz od zřizovatele
- Vlastními příjmy
- Dotacemi z tuzemských a zahraničních subjektů

Pro instituci je důležitá kombinace těchto různých zdrojů příjmů a hledání nových možností financování.

Příspěvek na provoz

Příspěvek na provoz se v posledních letech opět navyšuje. Zásadně nedostatečná je však situace v oblasti závazného objemu prostředků na platy. IDU vznikl v roce 2007 rozšířením o další obory umění (hudba, tanec, literatura a výtvarná umění) z původního Divadelního ústavu, ale bez navýšení alespoň minimálního počtu úvazků na nové činnosti.

Tento stav přetrvává do současnosti a je řešen především smluvní formou s externími pracovníky a především s nárůstem počtu aktivit v oblasti umění se tento stav ukazuje jako dlouhodobě neudržitelný. Institut umění má v současné chvíli 6,15 pracovních úvazků, které byly postupně vygenerovány snížením úvazků v Divadelním ústavu a sloučením úvazků s Kanceláří programu Kultura.

Po desetiletém tzv. zkušebním provozu Institutu umění je potřeba přistoupit k zásadnímu rozhodnutí zřizovatele, zda aktivity Institutu umění chce systematicky podporovat či nikoliv. Pro systematickou podporu je potřeba **minimálně dalších 5,25** opakovaně požadovaných pracovních úvazků pro činnost Institutu umění (především na naplnění statutárních činností v oblasti výtvarných umění a tance a dalších forem pohybového umění a výzkumnou činnost). Dále pak do roku 2019 celkem 6 úvazků pro Czech Music Office.

Pro posílení ekonomické části IDU je potřeba 1,5 pracovního úvazku a na nový provoz budovy Nekázanka 1 pracovní úvazek. Instituce proto bude i nadále žádat o **navýšení celkem 13,75 pracovních úvazků** na nové činnosti, a to při každoročním zdůvodňování příspěvku na činnost.

Vlastní příjmy

Sídlo instituce je v Manhartském paláci v Celetné ulici v Praze 1, ve kterém stát vlastní 2/3 ideálního vlastnictví. Instituce jako většinový spoluvlastník pronajímá spodní nebytové prostory, restaurant a prostory divadla. Příjmy z pronájmu nebytových

prostor a restaurantu jsou zásadním zdrojem příjmů instituce. I v následujícím období budeme usilovat o maximalizaci výnosů z pronájmu a to při pravidelném zjišťování nájmu obvyklých v daném místě a lokalitě (ve spolupráci s realitními kanceláři).

Dalším zdrojem příjmů jsou i příjmy z prodeje publikací a příjmy z dalších aktivit, především pak příjmy ze vstupného v roce konání Pražského Quadriennale.

Trvalým problémem IDU jsou skladové zásoby knih, které tvoří dle poslední inventury téměř 6 mil. Kč. Vzhledem k charakteru vydávaných publikací se v IDU jedná o prodej knih s dlouhodobým horizontem. Situace je řešena postupným snižováním počtu vydávaných publikací, takže v aktuálních vydáních již tento problém není významný. Hlavní dopad je stále v publikacích vydaných v 90. letech minulého století.

Dotace od tuzemských a zahraničních subjektů

IDU jako státní příspěvková instituce má pro získávání tuzemských dotací velmi omezené možnosti, neboť je z většiny řádných výběrových řízení vyloučena (Magistrát hl.m.Prahy nebo Státní fond kultury). Jediným větším systémovým nástrojem byl Program na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací národní a kulturní identity (NAKI I a NAKI II). V současné chvíli čerpáme prostředky jako spoluřešitel v projektu *Cesta k divadlu. Vývoj metodiky a specifických nástrojů pro uchování, exploataci a zpřístupnění historických divadelních cedulí se zvláštním zřetelem ke sbírkovým fondům Národního muzea v Praze a Moravského zemského muzea v Brně* (NAKI II, doba řešení 2016–2020).

Jako výzkumná instituce čerpá IDU finanční prostředky rovněž z Institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (DKRVO), který je pro udržení kvalitního teatrologického výzkumu i výzkumu v oblasti kulturních a kreativních průmyslů v dalších letech klíčový.

Hlavním zdrojem příjmů z tohoto zdroje jsou proto zahraniční donátoři, a to především evropské programy, z nichž nejčastějším je program EU Kreativní Evropa (dříve Program EU Kultura). Instituce i do budoucna počítá se silným zapojením do projektů tohoto programu.

Dalším z donátorů je Mezinárodní visegradský fond, kde předpokládáme pokračování v rámci jednoletých projektů i strategických grantů.

Z drobnějších zahraničních dotací je to především spolupráce se zahraničními instituty při vydávání edice *Současná hra* a jednorázové příspěvky na workshopy, publikační aktivity, vzdělávací modul, PQ a další.

4.2.3. Vzdělávání a odborný růst zaměstnanců instituce

Instituce se dlouhodobě věnuje vzdělávání vlastních zaměstnanců v podobě jazykových kurzů, kurzů odborných dovedností, ale i podpory při navazujícím studiu na vysokých školách v ČR i v zahraničí. Zároveň součástí práce je i vytváření motivačního prostředí na pracovišti, a to formou společných aktivit, workshopů (např. budování odpočinkové zóny svépomocí) nebo další teambuildingové aktivity, které jsou v instituci s několika

desítkami zaměstnanců nezbytné pro efektivní sdílení informací a plánování společných projektů.

Vzhledem k tomu, že řada aktivit v instituci je realizována ve spolupráci dlouhodobých externích pracovníků, náš zájem je zapojovat do vnitřních rozvojových aktivit i je. Do budoucna plánujeme pokračování série vzdělávacích i teambuildingových aktivit a to v i součinnosti s dalšími kulturními institucemi a strategickými partnery tak, aby instituce i nadále rozvíjela svoji úlohu v propojování profesionálů v oblasti umění.

Zpracovala: Pavla Petrová